

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางสรุปเปรียบเทียบแผนงานวิจัยกับผลงานวิจัย

วัตถุประสงค์	แผนงานวิจัย/กิจกรรมวิจัย	ผลงานวิจัย
เพื่อทดสอบและพัฒนากระบวนการเสริมสร้างทักษะความรู้เป็นผู้ประกอบการของกลุ่มสตรีในและนอกภาคการเกษตรบนพื้นที่สูง	1) ศึกษาทักษะความเป็นผู้ประกอบการทั้งในและนอกภาคการเกษตรบนพื้นที่สูง	1) การวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มผู้ประกอบการบนพื้นที่สูงจำนวน 108 กลุ่ม จากฐานข้อมูลสำนักพัฒนาและรายงานบัญชีปี 2567 ใช้เทคนิค Data Envelopment Analysis (DEA) เพื่อคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายศึกษาปัจจัยความสำเร็จ โดยพิจารณาปัจจัยนำเข้าและผลผลิตจากกลุ่มที่มีข้อมูลครบ 21 กลุ่ม ผลพบว่าวิสาหกิจกลางแปดอยกลาง (ปางต้นเตื่อ) มีประสิทธิภาพสูงสุด และกลุ่มที่มีประสิทธิภาพสูงส่วนใหญ่เป็นวิสาหกิจชุมชน ซึ่งมีความคล่องตัวและโครงสร้างการบริหารที่ยืดหยุ่นกว่าสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชนยังมีความหลากหลายของกิจกรรมและการปรับตัวสู่ตลาดออนไลน์มากกว่า จึงเหมาะสมสำหรับการศึกษาปัจจัยความสำเร็จเชิงลึก 2) ดำเนินการศึกษาปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จ โดยให้ความสำคัญกับการศึกษาทำความเข้าใจที่นำไป สถานการณ์ ปัจจัยแวดล้อม บุคคล กลุ่ม หน่วยงาน องค์กรภาคีต่างๆ ที่ช่วยผลักดันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระหว่างก้าวเดินในเส้นทางสู่ความสำเร็จ ปัจจัยเกื้อหนุน และปัจจัยที่ทำให้เกิดความสำเร็จ (supporting and enabling factors) จากนั้นวิเคราะห์สรุปเป็นบทเรียน เทคนิควิธีที่นำมาประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ทุน 5 ด้านประกอบด้วย ด้านมนุษย์/ศักยภาพของบุคคล สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ กายภาพ และการเงิน โดยยกกลุ่มผู้ประกอบการกรณีศึกษา 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) สหกรณ์พัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงพบพระ จำกัด เป็นตัวแทนผู้ประกอบการที่มีประสิทธิภาพทางเทคนิคสูงสุด ประเภทสหกรณ์
	2) วิเคราะห์ปัจจัยสนับสนุน และข้อจำกัดความเป็นผู้ประกอบการ	(2) วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ผลิตผักปลอดภัยแม่จริม เป็นตัวแทนผู้ประกอบการวิสาหกิจที่มีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการด้านการผลิตและการตลาดได้ด้วยตนเอง และ (5)

วัตถุประสงค์	แผนงานวิจัย/กิจกรรมวิจัย	ผลงานวิจัย
		<p>วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์จากมะแตก ความสามารถบริหารจัดการด้านการผลิตและการตลาดได้ในระดับปานกลาง</p>
	<p>3) ถอดบทเรียนการเป็นผู้ประกอบการทั้งในและนอกภาคการเกษตร</p>	<p>3) การถอดบทเรียนมุ่งศึกษาปัจจัยและเงื่อนไข วิเคราะห์ปัจจัยเกื้อหนุนและปัจจัยเอื้อ (supporting and enabling factors) และบทเรียนบนกรอบการวิเคราะห์ทุน 5 ด้าน ได้แก่ ทุนมนุษย์ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ กายภาพ และการเงิน โดยศึกษากรณีตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ สหกรณ์พัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงพพระ จำกัด วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ผลิตผักปลอดภัยแม่จริม และวิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์จากมะแตก</p>
	<p>4) พัฒนาระบบการเสริมสร้างทักษะความเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มสตรีในและนอกภาคการเกษตรบนพื้นที่สูง</p>	<p>4) พัฒนาระบบการเสริมสร้างทักษะความเป็นผู้ประกอบการของกลุ่มสตรีในและนอกภาคการเกษตรบนพื้นที่สูง ดำเนินการทดสอบโดยนำกลุ่มที่ผ่านการวิเคราะห์ทุน 5 ด้าน มาวิเคราะห์จุดเด่นและจัดที่ควรได้รับการปรับปรุงด้านทักษะ โดยการวิเคราะห์ร่วมกับตัวแทนกลุ่มผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนา และนักวิชาการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ จำนวน 6 กลุ่ม ได้แก่ สหกรณ์พัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสบเมย จำกัด (โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสบเมย) วิสาหกิจชุมชนป่าเมี่ยงแม่พริกสามปางเป็นหนึ่ง (โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวาวิ) วิสาหกิจชุมชนผ้าทอย้อมสีธรรมชาติบ้านปางไฮ (โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงวังไผ่) วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์จากมะแตก (โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงห้วยเป้า)</p>

วัตถุประสงค์	แผนงานวิจัย/กิจกรรมวิจัย	ผลงานวิจัย
		<p>วิสาหกิจกลุ่มหัตถกรรมบ้านปางแดงใน (โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงปางแดงใน) กลุ่มวิสาหกิจกลุ่มสตรีบ้านแม่ซาถ่า (โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่มะลอ)</p> <p>5) ทดสอบกระบวนการเสริมสร้างทักษะความเป็นผู้ประกอบการทั้งในและนอกภาคการเกษตร โดยออกแบบและคัดเลือกหลักสูตร รูปแบบ เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเพศและช่วงวัย ด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการ ศูนย์บ่มเพาะ การสาธิต โดยเน้นการมีส่วนร่วมและยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคัดเลือก 2 กลุ่ม มีจุดเด่นในด้านความมุ่งมั่นพยายามและมีจริยธรรม ความรับผิดชอบ และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของความเป็นผู้ประกอบการ ผลการวิเคราะห์นี้สะท้อนว่าสตรีชาติพันธุ์บนพื้นที่สูงมีศักยภาพพื้นฐานที่ดีในเชิงคุณลักษณะ ส่วนด้านที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม</p>

ภาคนวก ข

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การสำรวจทุน 5 ด้านและปัจจัยความสำเร็จของกลุ่ม

วัตถุประสงค์: เพื่อ (1) ศึกษาทุนหรือศักยภาพ ปัจจัย และเงื่อนไขของความสำเร็จ ผลลัพธ์และแนวทางการขยายผลของกลุ่ม/วิสาหกิจชุมชนในบริบทพื้นที่ชุมชน โดยพิจารณาจากองค์ความรู้ การจัดการทรัพยากร การสนับสนุนจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก และการตลาด (2) ศึกษารูปแบบโครงสร้างการบริหารจัดการ การดำเนินงาน บทบาทหน้าที่ของสมาชิก ภาวะเทียบ และกิจกรรมของกลุ่ม (3) สังเคราะห์บทเรียน แนวทาง และโอกาสในการขยายผลหรือถ่ายทอดรูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มไปสู่พื้นที่หรือชุมชนอื่นที่มีบริบทใกล้เคียง

1) จุดเริ่มต้นและพัฒนาการของกลุ่ม (เล่าถึงที่มาของการรวมกลุ่มนี้ ตั้งแต่จุดเริ่มต้นแรกสุด)

1. ก่อนที่จะเกิดกลุ่มขึ้น ชุมชนหรือสมาชิกกำลังเผชิญปัญหา หรือมีความต้องการอะไรเป็นพิเศษ
2. ใครหรืออะไรเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่ม
3. ในช่วงเริ่มต้น มีปัจจัยแวดล้อมใดบ้างที่ช่วยหรือเป็นอุปสรรคต่อการตั้งกลุ่ม
4. หากมองย้อนกลับไปตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กลุ่มมีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาอย่างไรบ้าง
5. มีช่วงเวลาใดที่ถือเป็น “จุดเปลี่ยนสำคัญ” ของกลุ่ม และเกิดจากอะไร

2) ทุนมนุษย์ (Human Capital)

1. สมาชิกในกลุ่มมีความรู้ ทักษะ หรือประสบการณ์ด้านใดที่สำคัญต่อการดำเนินงานของกลุ่ม
2. ความรู้เหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้แบบใด (จากประสบการณ์ การอบรม การถ่ายทอดกันเอง ฯลฯ)
3. บทบาทของผู้นำหรือแกนนำมีความสำคัญต่อกลุ่มอย่างไร
4. กลุ่มมีวิธีพัฒนาศักยภาพสมาชิกอย่างต่อเนื่องหรือไม่ อย่างไร
5. อะไรคือคุณลักษณะของสมาชิกที่ทำให้กลุ่มยังคงเดินหน้าต่อไปได้

3) ทุนสังคม (Social Capital)

1. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มเป็นอย่างไร
2. อะไรทำให้สมาชิกเกิดความไว้วางใจและทำงานร่วมกันได้
3. เวลามีปัญหาหรือความเห็นต่าง กลุ่มจัดการกันอย่างไร
4. กลุ่มมีเครือข่ายหรือความร่วมมือกับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกใครบ้าง
5. เครือข่ายเหล่านี้มีบทบาทต่อความสำเร็จของกลุ่มอย่างไร

4) ทุนทรัพยากร (Natural / Local Resources)

1. กลุ่มใช้ทรัพยากรใดเป็นฐานสำคัญในการดำเนินกิจกรรม
2. เหตุใดทรัพยากรเหล่านี้จึงมีความสำคัญต่อกลุ่ม
3. กลุ่มมีแนวทางในการดูแล จัดการ หรือใช้ทรัพยากรอย่างไรให้เกิดความยั่งยืน
4. เคยประสบปัญหาหรือข้อจำกัดด้านทรัพยากรหรือไม่ และจัดการอย่างไร
5. ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีบทบาทต่อกลุ่มในด้านใดบ้าง

5) ทุนการเงิน (Financial Capital)

1. ในช่วงเริ่มต้น กลุ่มมีแหล่งเงินทุนมาจากที่ใด
2. ปัจจุบัน กลุ่มมีการบริหารจัดการด้านการเงินอย่างไร
3. รายได้ของกลุ่มเกิดจากกิจกรรมใดเป็นหลัก
4. กลุ่มเคยเผชิญปัญหาทางการเงินหรือความเสี่ยงด้านรายได้หรือไม่
5. บทเรียนด้านการเงินที่กลุ่มได้เรียนรู้คืออะไร

6) ทุนกายภาพ (Physical Capital)

1. กลุ่มมีเครื่องมือ อุปกรณ์ หรือโครงสร้างพื้นฐานใดที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน
2. สิ่งเหล่านี้มีความเพียงพอและเหมาะสมกับการทำงานหรือไม่
3. กลุ่มมีการดูแล บำรุงรักษา หรือพัฒนาทุนกายภาพอย่างไร
4. หากจะพัฒนาต่อไป สิ่งใดคือทุนกายภาพที่ยังขาดหรือจำเป็นมากที่สุด

7) ปัจจัยและเงื่อนไขของความสำเร็จ

1. หากให้สรุป ปัจจัยสำคัญที่สุดที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จคืออะไร
2. ความรู้หรือทักษะด้านใดที่มีผลต่อความสำเร็จมากที่สุด
3. การสนับสนุนจากหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกช่วยกลุ่มในด้านใดบ้าง
4. การตลาดหรือการจำหน่ายสินค้า/บริการของกลุ่มมีพัฒนาการอย่างไร
5. เงื่อนไขหรือกติกาใดที่ทำให้กลุ่มเข้มแข็งและเดินต่อได้

8) ผลประโยชน์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (Benefits)

1. สมาชิกได้รับประโยชน์อะไรจากการรวมกลุ่มบ้าง
2. กลุ่มช่วยสร้างความมั่นคงทางอาหารหรือรายได้ให้สมาชิกอย่างไร
3. การรวมกลุ่มส่งผลต่อความสามัคคีหรือความสัมพันธ์ในชุมชนอย่างไร
4. กลุ่มช่วยลดความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจหรือชีวิตของสมาชิกในรูปแบบใด
5. ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นชัดที่สุดตั้งแต่มีการรวมกลุ่มคืออะไร

9) แนวทางและโอกาสการขยายผล

1. รูปแบบการทำงานของกลุ่มสามารถถ่ายทอดหรือขยายไปสู่พื้นที่อื่นได้หรือไม่ เพราะเหตุใด
2. หากพื้นที่อื่นจะนำรูปแบบนี้ไปใช้ ควรเริ่มต้นจากอะไร
3. ปัจจัยใดที่จำเป็นต้องมีเพื่อให้การขยายผลประสบความสำเร็จ
4. บทเรียนหรือข้อควรระวังที่อยากถ่ายทอดให้พื้นที่อื่นคืออะไร
5. ในอนาคต กลุ่มต้องการการสนับสนุนด้านใดมากที่สุด

ภาคผนวก ค

แบบประเมินคุณลักษณะของผู้ประกอบการ

คำชี้แจง: แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดระดับคุณลักษณะของผู้ประกอบการ โปรดพิจารณาแต่ละข้อความและทำสัญลักษณ์เครื่องหมาย ✓ เพื่อให้คะแนนตามระดับความเห็นด้วยของท่าน (1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง)

1. ท่านอาศัยอยู่ใน ตำบล..... อำเภอ.....จังหวัด.....
2. เพศ ชาย หญิง
3. ท่านมีอายุอยู่ในช่วงใด
 ต่ำกว่า 18   18-25   26-35   36-45   มากกว่า 45

คุณลักษณะของผู้ประกอบการ	ระดับคะแนน (1-5)				
	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)	เห็นด้วยน้อย (2)	เห็นด้วยปานกลาง (3)	เห็นด้วยมาก (4)	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)
1. ความต้องการความสำเร็จ					
1.1 ท่านมีความรู้สึกอยากทำธุรกิจอย่างมาก แม้จะพบกับความยากลำบากในการดำเนินงานจำนวนมาก					
1.2 ท่านมีเป้าหมายการทำงาน และพยายามทำงานให้สำเร็จ					
1.3 ท่านพยายามปรับปรุงผลงานของตนเองอยู่เสมอ					
2. ความสามารถในการรับความเสี่ยง					
2.1 ท่านยอมรับและเข้าใจได้ หากผลประกอบการขาดทุนเกิน 25%					
2.2 ยินดีลองทำสิ่งใหม่แม้ ไม่เคยทำมาก่อน					
3. ความคิดสร้างสรรค์					
3.1 ท่านมักมีไอเดียใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา และคิดว่าจะนำไปทำได้จริง					
3.2 ท่านชอบมองหาวิธีการที่แตกต่างในการทำงาน					
3.3 ท่านเชื่อมโยงแนวคิดต่าง ๆ มาสร้างสิ่งใหม่ได้					
4. ความมุ่งมั่นพยายาม					
4.1 เมื่อเผชิญกับความล้มเหลว เกิดปัญหาอุปสรรคหลายครั้ง ท่านจะหาทางแก้ไขและเดินหน้ารื้อต่อ					
4.2 ท่านไม่ยอมแพ้ง่าย ๆ แม้งานที่ทำจะใช้เวลานานและเหนื่อย					
5. ความเชื่อมั่นในตนเอง					
5.1 ท่านเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง					
5.2 กล้าตัดสินใจโดยไม่ลังเล					
5.3 มั่นใจว่าสามารถรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้					
6. ความเป็นผู้นำ					
6.1 สามารถชักชวน ให้ผู้อื่นให้ทำงานร่วมกันได้					
6.2 กล้ารับผิดชอบ รับชอบ และตัดสินใจในการทำงานกลุ่ม					
6.3 สามารถ กระตุ้น/สร้างแรงจูงใจให้ผู้อื่นทำงานให้สำเร็จได้					

คุณลักษณะของผู้ประกอบการ	ระดับคะแนน (1-5)				
	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง (1)	เห็น ด้วย น้อย (2)	เห็น ด้วย ปาน กลาง (3)	เห็น ด้วย มาก (4)	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (5)
7. การวางแผนและการจัดการ					
7.1 ท่านมีการวางแผนล่วงหน้าก่อนลงมือทำ					
7.2 ท่านสามารถจัดลำดับความสำคัญของงานได้ดี					
7.3 รู้จักใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า					
8. การมองเห็นโอกาสทางธุรกิจ					
8.1 ท่านเห็นโอกาสใหม่ ๆ ในการทำธุรกิจ					
8.2 สามารถคิดต่อยอดจากสิ่งรอบตัวมาเป็นธุรกิจได้					
8.3 ใส่ใจต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดและลูกค้า					
9. ความสามารถในการตัดสินใจ					
9.1 สามารถตัดสินใจได้แม้ภายใต้แรงกดดัน					
9.2 รวบรวมข้อมูลอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ					
10. จริยธรรมและความรับผิดชอบ					
10.1 ท่านแยกแยะได้ว่าอะไรควรทำ ไม่ควรทำ แม้จะไม่มีใครเห็น หรือไม่มีกฎหมายบังคับ					
10.2 ท่านดำเนินชีวิตโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อคนอื่นและธรรมชาติ					
10.3 รักษาคำพูดและคำมั่นสัญญาที่ให้ไว้กับผู้อื่น					

